

Radyo Televizyon ve Sinema Bölümlerindeki “Kamera ve Işık, Haber Toplama-Yazma ve Fotoğrafçılık” Dersleri Üzerine Bir İnceleme

An Examination on “Camera and Light, News Gathering-Writing and Photography” Courses in the Radio, Television and Cinema Departments

Recep Altay,^a Tamer Kavuran^b

^a Öğr. Gör, Iğdır Üniversitesi, Iğdır, Türkiye.
recep.altay@igdir.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9250-3382

^b Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, Elâzığ, Türkiye
tkavuran@igdir.edu.tr
ORCID: 0000-0001-8332-9802

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 01.05.2021

Düzeltilme tarihi: 14.06.2021

Kabul tarihi: 24.06.2021

Anahtar Kelimeler:

Radyo Televizyon ve Sinema,

İletişim Fakültesi,

Kamera ve Işık,

Haber Toplama-Yazma,

Fotoğrafçılık,

Müfredat,

.

ARTICLE INFO

Article history:

Received: 01.05.2021

Received in revised form: 14.06.2021

Accepted: 24.06.2021

Keywords:

Radio Television and Cinema,

Communication Faculties,

Camera and Light,

News Gathering-Writing,

Photography,

Curriculum,

ÖZ

¹Bu çalışmada, İletişim Fakültelerinin fiziki ve teknik alt yapı olanakları ile Radyo Televizyon ve Sinema bölümlerindeki “Kamera ve Işık, Haber Toplama-Yazma ve Fotoğrafçılık” derslerinin uygulanabilirliği incelenmiştir. İlgili bölümlerdeki mesleki derslerin uygulanabilme düzeyleri, öğretim elemanlarının görüşleri çerçevesinde değerlendirilmiştir. Tarama modeli ile yapılan çalışma, İletişim Fakültelerinin Radyo Televizyon ve Sinema bölümlerinde görev yapan öğretim elemanları üzerinde gerçekleştirilmiştir. 140 öğretim elemanının katıldığı araştırma sonuçlarına göre bazı üniversitelerin müfredatlarında uygulamalı derslerin ya çok az olduğu ya da hiç olmadığı ve mevcut derslerin büyük çoğunluğunun zorunlu ders olduğu tespit edilmiştir. Bu durum öğretim elemanları tarafından İletişim Fakültelerinin fiziki ve teknik alt yapısının yetersiz olmasına bağlanmıştır. Fakültelerdeki mesleki derslerin uygulanabilme düzeyleri üzerine, öğretim elemanlarının akademik kariyer ve hizmet süresi parametrelerinin etkisini araştırmak için kay kare testine başvurulmuştur. Sonuç olarak, ‘kamera ve ışık, haber toplama- yazma ve fotoğrafçılık’ derslerinin saat ve içerik yönünden yeterli olmasına rağmen uygulanabilme seviyelerinin çok yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İletişim fakültesi mezunlarının potansiyel olarak medya sektöründe istihdam edileceği göz önünde bulundurulduğunda, üniversitelerdeki uygulamalı derslerin sayısı ve içeriğinin gözden geçirilmesi ve hali hazırdaki uygulamalı derslerin uygulanabilirliği ile ilgili alt yapı olanaklarının iyileştirilmesi önerilmektedir.

ABSTRACT

In this study, the physical and technical infrastructure facilities of the Communication Faculties and the applicability of the "Camera and Light, News Gathering-Writing and Photography" courses in Radio, Television and Cinema departments were examined. The applicability levels of the vocational courses in the relevant departments were evaluated within the academic staff of the opinions of the instructors. The study, conducted with the scanning model, was carried out on academic staff in the Radio, Television and Cinema departments of the Communication Faculties. According to the results of the research in which 140 lecturers participated, it was determined that there are little or no applied courses in the curriculum of some universities and the majority of the existing courses are compulsory courses. This situation was attributed to the insufficiency of the physical and technical infrastructure of the Communication Faculties by the academiz staff. The chi-square test was used to investigate the effect of “academic career” and “term of office” parameters of academic staff on the level of applicability of vocational courses in faculties. As a result, it has been concluded that although "Camera and Light, News Gathering, Writing and Photography" courses are sufficient in terms of time and content, their application levels are very insufficient. Considering that communication faculty graduates will potentially be employed in the media sector, it is recommended to review the number and content of applied courses at universities and to improve the infrastructure opportunities related to the applicability of the current applied courses.

¹ Bu çalışma, yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

*DOI: 10.46442/intjcss.930926

** Sorumlu yazar: Recep Altay, recep.altay@igdir.edu.tr

Atıf Bilgisi / Reference Information

Altay, R. ve Kavuran, T. (2021). Radyo Televizyon ve Sinema Bölümlerindeki “Kamera ve Işık, Haber Toplama-Yazma ve Fotoğrafçılık” Dersleri Üzerine Bir İnceleme. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 7 (1), Yaz, s. 148-165.

1. Giriş

Türkiye’deki iletişim eğitiminin tarihsel sürecine bakıldığında yarım asırdan daha fazla bir geçmişe sahip olduğu görülmektedir. İkinci Dünya savaşının bitiminde sonra ilk defa İstanbul Üniversitesi tarafından Gazetecilik Enstitüleri aracılığıyla iletişim eğitimi vermeye başlanmıştır. 1990’lı yıllarda televizyon yayıncılığı anlamında özel girişimlerin artması, beraberinde medya sektöründe istihdam edilecek bireylerin eğitimi için fakültelerin kurulması gerektiği düşüncesi ortaya çıkmıştır (Çelik, 2012: 27). Bu amaçla kurulan İletişim Fakültelerinde okutulacak ders müfredatlarının nasıl belirleneceği sorunsalı günümüzde birçok araştırmanın problemi oluşturduğu görülmektedir. Genelde İletişim Fakülteleri özelde ise bünyesinde kurulan Radyo Televizyon ve Sinema (RTS) bölümlerinde uygulanacak ders müfredatlarının içeriğinin bilimsel konular ve teorik ağırlıklı mı, yoksa medya sektörünün talepleri dikkate alınarak mesleki ve uygulamalı derslerin mi daha ön planda olması gerektiği, Tokgöz’ün (2003), İletişim Fakülteleri konusunda yaptığı araştırmada, çözüme kavuşturulmasını önerdiği konular içerisinde yer almaktadır. Karakoç ve Taydaş (2014), RTS bölümleri üzerinde yaptıkları çalışmada, öğrencilerin mesleki gelişimlerinin daha yetkin olabilmesi için uygulamalı ders sayılarının artırılması gerektiğini söylemiştir. Nizam ve Bağcı (2016), ise İletişim Fakültesi öğrencileri üzerine yaptıkları bir araştırmada seçmeli ve zorunlu ders müfredatlarında bir uyumsuzluk olduğunu belirtmiştir.

Araştırmanın problemi ortaya koymak için İletişim Fakültesi RTS Anabilim Dallarının mesleki ders müfredatlarının tamamı incelenmiştir. Yapılan araştırmada uygulamalı derslerin çok az olduğu ya da olmadığı saptanırken, ‘haber toplama- yazma, kamera ve ışık, fotoğrafçılık’ derslerinin uygulanabilme düzeylerinin diğer derslere göre daha düşük seviyede olduğu görülmüştür. Söz konusu bu bulgudan hareketle sadece bu üç ders örneklem olarak belirlenmiştir. Ayrıca diğer önemli bir bulgu ise, ‘zorunlu ve seçmeli’ ders oranlarıdır. Bu çerçevede, RTS Anabilim Dallarının bazılarında seçmeli derslerin hiç olmadığı ve zorunlu derslerin ise %60 ve üzeri olduğu görülmüştür. Literatür taramasında ortaya çıkan sorunsalların nedenini tespit edebilmek için bu çalışmanın yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Çalışmada ilk olarak, İletişim Fakültelerinin fiziki ve teknik alt yapıları sorgulanmış, ardından RTS bölümlerinin ders müfredatları taranmıştır. Çalışmada son olarak ilgili bölümde görev yapan öğretim elemanlarıyla, durum tespiti yapabilmek için anket yapılmıştır. Araştırmada elde edilen bulguların yeni müfredat çalışmalarına yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

2. Kavramsal Çerçeve

İletişim fakültelerindeki radyo televizyon ve sinema bölümlerinde okutulan uygulamalı dersler üzerine bir değerlendirme yapılmadan önce Türkiye’deki iletişim fakültelerinin kuruluş yılları ve süreçleri hakkında bir literatür taraması yapılması önemli görülmektedir. Bu kapsamda 1950 yılında ilk defa İstanbul Üniversitesi tarafından Gazetecilik Enstitüsü adında bir iletişim eğitimi verildiği anlaşılmaktadır. 42 yıl Enstitü şeklinde iletişim eğitimi sürdüren fakülte, 1992-1993 yılında İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi adını alarak eğitimlerini sürdürmüştür (Batmaz, 2003:26). Ankara Üniversitesi’de bu dönemlerde iletişim eğitimi anlamında ilk adımlarını atmıştır. UNESCO ve Gazeteciler Cemiyeti gibi kurumlarla işbirliği yapan Ankara Üniversitesi, 1965 yılında İstanbul Üniversitesinden farklı olarak Siyasal Bilimler Fakültesi bünyesinde ilk eğitimlerine başlamıştır. Basın Yayın Yüksek Okulu’nda ilk olarak gazetecilik eğitimi veren üniversite, İstanbul Üniversitesi ile aynı yıl iletişim fakültesinin kurulumu sağlanarak eğitim- öğretim faaliyetini yürütmektedir (<http://ilef.ankara.edu.tr>). Türkiye’de 1994 ve sonrasında iletişim fakültelerinin sayılarının arttığı görülmüştür. Aynı dönemde Galatasaray

Üniversitesi İletişim Fakültesi kurulmuştur. 1997’de Erzurum’da Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi, Elazığ’da Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi kurulmasıyla iletişim eğitiminin Türkiye’nin sadece bir bölgesinde sınırlı kalmayıp ülkenin büyük bir bölümüne yayıldığı görülmektedir (Tokgöz, 2003). 2000’li yıllardan sonra sadece devlet üniversitelerinde değil, aynı zamanda vakıf üniversiteleri bünyesinde de iletişim fakültelerinin kurulum süreci devam etmiştir. 2018 yılı itibarıyla 74 iletişim/ iletişim bilimleri fakültesi bulunmaktadır (<http://ildek.org/>).

İletişim fakülteleri kuruldukları yıldan itibaren bünyesinde farklı bölümlerin kurulmasına olanak tanımıştır. Bu bölümler içerisinde ‘Radyo Televizyon ve Sinema, Gazetecilik, Halkla İlişkiler ve Tanıtım’ gibi bölümler görülebilmektedir. Son dönemlerde ‘Görsel İletişim Tasarımı’ gibi bölümlerinde dâhil olduğu bilinmektedir. İletişim fakültelerinin sayılarının artmasıyla birlikte, araştırmamızın örneklerini oluşturan radyo televizyon ve sinema bölümünün sayılarında da önemli bir artış olduğu görülebilmektedir. 70 iletişim fakültesinin 55’inde radyo televizyon ve sinema eğitimin verildiği anlaşılmakta. Karakoç ve Taydaş (2014), yaşanan bu artışın bu bölümden mezun olan öğrencilerin istihdam edilmesinde önemli sorunlara neden olduğunu ileriye sürmüşlerdir. Radyo televizyon ve sinema bölümünün sayıca fazla olmasının yanında lisans düzeyinde verilen eğitim konusunda da bir takım eleştiriler sunulmuştur. Bunlardan ilki, teorik ve uygulamalı derslerin sayılarında eşitsizlik. İkincisi, iletişim fakültelerinin bünyesinde uygulamalı derslerin yapılması için fiziki ve teknik alt yapının yetersiz olması. Bu durum RTS bölümünden mezun olan öğrencilerin medya sektöründe yeterince istihdam edilmesinde sorun teşkil etmektedir (Karakoç ve Taydaş, 2014: 192). Ders müfredatları belirlenirken medya sektörünün ihtiyaçlarının dikkate alınmaması bu sorunun bir parçası olarak görülmektedir. Nalçaoğlu, iletişim fakültelerindeki uygulamalı ders müfredatlarının belirlenmesinde medya sektörü ile uyumsuzluk olmaması adına, iletişim fakültesi- medya sektörü arasında bir ortak çalışma yapılmasını önermiştir (Nalçaoğlu, 2001: 12). Gezgin (2005), Medya sektöründe yer alacak iletişim öğrencilerinin uygulamalı derslerinin ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden düzenlenmesi gerektiğini söyler.

Genelde iletişim fakültelerinde özelde ise radyo televizyon sinema bölümünde uygulamalı derslerin farklı sebeplerden dolayı yeterince verilemediğine dair alanda yapılan çalışmaların kısa açıklamalarına alt kısımda yer verilmiştir.

Altun (2005), İletişim fakültesi mezunlarının işe başladıklarında iş güvencelerinin olmaması, düşük ücretlerin verilmesi gibi konulardan dolayı kendi sektörlerinde çalışmak istemediklerini vurgulamıştır. Çelik (2012), İletişim eğitiminde bilimsel konular ve teorik eğitimin mi yoksa sektör dikkate alınarak uygulamanın mı ağırlıklı olacağı hep tartışma konusu olurken, fakültelerin sektöre eleman yetiştirme görevi olmadığı düşüncesi yaşanan sorunların bir çözüme kavuşmayacağı sonucuna varmıştır. Özbek (2000), Artan iletişim fakültesi sayısı kadar, fakülte kontenjanların da yüksek olması işsizlik sayısının artmasında bir neden olarak görmüştür. Ayrıca Özbek, iyi bir iletişimciyi tanımlarken, ülke, toplum ve dünya sorunlarını iyi bilen, eleştiren vizyon ve misyon sahibi olmasını sağlayan eğitim almış olması gerektiğini ifade etmiştir.

Varol, Alemdağ (2010), Radyo Televizyon ve Sinema bölümlerindeki eğitimin öğrencide iletişim becerisini geliştirebilecek, uygulamaya geçirebilecek nitelikte olması gerektiğinin altını çizmiştir. Kaymas (2001), Radyo Televizyon ve Sinema Programlarının ders müfredatları için üç basamaklı bir model öngörmüştür. Buna göre birinci basamakta temel bilgi birikiminin sağlanması gerektiği, ikinci olarak; iletişim kurma ve kavramların yer almasının önemli olduğu, üçüncü olarak da, teori ve uygulama derslerinin birbirine yakın olması gerektiğini önermiştir. Güz (2017), İletişim Fakültelerinin ders müfredatları için önerilen ders müfredatlarının mevcut sorunların çözümünü sağlamadığını ifade etmiştir. Güz, alternatif olarak ise alanla alakalı sağlam bir zemin oluşturularak bulunduğumuz çağın ve medya sektörünün ihtiyaçlarına göre her iletişim öğrencisinin kendisine bir alan belirleyerek o alanda uzmanlaşması dâhilinde sorunların çözülebileceğini vurgulamıştır.

Yanık (2017), Dört yıllık fakülte veya yüksekokullarda verilen eğitimin ilk iki yılının (dört döneminin) Sosyal bilimler ve iletişimle ilgili temel derslere ayrılması gerektiğini ifade etmiştir. Üçüncü sınıftan

İtibaren ise, öğrenciye sadece alanla ilgili dersleri değil de ihtiyaca göre oluşturulabilecek uzmanlık alan derslerinin verilmesi ve öğrencinin yeteneğine göre ders seçmeye fırsat tanınmasını ön plana çıkarmıştır. Bağcı ve Nizam (2016), Fırat ve Erciyes üniversitelerinde okuyan iletişim öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmada; öğrenciler, sektöre daha donanımlı hazırlanabilmek için derslerin daha çok uygulamaya yönelik olmasını ve uygulama birimlerinin daha aktif kullanılmasını önermiştir. Bağcı ve Nizam, ders müfredatları anlamında iletişim fakültelerine çok iş düşüğünü ve fakültelerin döneme ayak uydurması gerektiğini, medya alanındaki yeni teknolojilerin takip edilip öğrencilerin kullanıma sunulması gerektiğini vurgulamıştır.

Karakoç ve Taydaş (2014), “Türkiye’deki İletişim Fakültelerindeki Radyo Televizyon ve Sinema Eğitimi Üzerine Bir İnceleme” adlı çalışmalarında diğer yapılan araştırmalar da olduğu gibi hem ders müfredatlarında yaşanan sıkıntıları hem de uygulama imkânlarının dar olduğunu saptamıştır. Ayrıca binlerce iletişim mezununun işsiz kalmasının önüne geçilmek amacıyla Yüksek Öğretim Kurumunun iletişim fakültelerinin kurulmaları noktasında belirli bir sınırlama getirmesini ve şu an faaliyette olan fakültelerin öğrenci kontenjanlarını artırmaması gerektiğini önermişlerdir.

3. Ders Müfredatlarının İncelenmesi

İletişim fakültelerindeki RTS bölümlerinin ders müfredatlarının incelendiği bu kısımda, ‘teorik ve uygulamalı’ ile ‘seçmeli ve zorunlu’ derslerin analizi yapılmıştır.

Tablo 1: Teorik ve Pratik Ders Sayıları

Üniversiteler	Teorik Ders	Uygulamalı Ders
Ankara Üniversitesi	91--%32,3	194--%66,7
Akdeniz Üniversitesi	225--%87,5	84--%26,3
Atatürk Üniversitesi	237--%73,7	84--%26,3
Ege Üniversitesi	208--%96,2	9--%3,8
Erciyes Üniversitesi	160--%88	25-%12
Fırat Üniversitesi	116--%75,3	38--%24,7
Gazi Üniversitesi	278--%98,2	5--%1,8
Kocaeli Üniversitesi	185--%88,2	23--%22,8
Kastamonu Üniversitesi	122--%100	---
Marmara Üniversitesi	218--%100	---
Mersin Üniversitesi	216--%92,2	23--%7,8
Selçuk Üniversitesi	233--%99,1	2--%0,85

Tablo 1’de RTS bölümlerindeki teorik ve pratik ders müfredatlarına ilişkin bilgilere yer almaktadır. Bu tabloya göre, Kastamonu ve Marmara üniversitelerinin tüm derslerinin teorik olduğu görülmüştür. Teorik derslerin en fazla olduğu üniversiteler ise sırasıyla şu şekildedir. Selçuk Üniversitesi % 99,1, Gazi Üniversitesi % 98,2, Ege Üniversitesi % 96,2, Mersin Üniversitesi % 92,2. Pratik derslerin en fazla olduğu üniversitelere bakıldığında ise % 67,7 Ankara Üniversitesi diğer üniversitelerden % 50’den fazla uygulamalı derslere olanak tanıdığı görülmektedir.

Tablo 2: Seçmeli ve Zorunlu Ders Oranları

Üniversiteler	Zorunlu Ders	Seçmeli Ders
Ankara Üniversitesi	36--%26,5	97--%73,5
Akdeniz Üniversitesi	11--%34,8	55--%65,2
Atatürk Üniversitesi	65--%49	67--%51
Ege Üniversitesi	46--%56,4	33--%43,6
Erciyes Üniversitesi	41--%51,8	36--%48,2
Fırat Üniversitesi	60--%100	---
Gazi Üniversitesi	40--%38,3	63--%61,7
Kocaeli Üniversitesi	37--%50	37--%50
Kastamonu Üniversitesi	43--%49,2	44--%50,8
Marmara Üniversitesi	33--%44,6	40--%55,4
Mersin Üniversitesi	40--%41	55--%59
Onsekiz Mart Üniversitesi	35--%74,3	11--%25,7
Selçuk Üniversitesi	42--%41,1	61--%58,9

Tablo 2’de RTS bölümlerindeki seçmeli ve zorunlu ders müfredatlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Buna göre, üniversitelerin büyük çoğunluğunda derslerin ‘zorunlu’ ders olarak yürütüldüğü görülmektedir. Bu kapsamda Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesindeki toplam 60 dersin tamamı zorunlu ders kategorisinde yer aldığı anlaşılmaktadır. Bu üniversiteyi % 74,3 oran ile Onsekiz Mart Üniversitesi, %56,4 ile Ege Üniversitesi takip etmiştir. Seçmeli ders oranlarının en fazla olduğu üniversitesi ise % 73,5 ile Ankara Üniversitesi olmuştur. Akdeniz Üniversitesi % 65,2, Gazi Üniversitesi % 61,7 ile sıralamada yerini almıştır. Kocaeli Üniversitesi diğer üniversitelerden farklı olarak eşit bir dağılıma gittiği anlaşılmaktadır.

Bulgular, Karakoç ve Taydaş’ın (2014), RTS bölümlerinin ders programlarındaki sorunların temelinde, ders müfredatlarının büyük bir çoğunluğunun teorik derslerden oluştuğu ve zorunlu ders olarak müfredatta yer aldığı yönündeki araştırmalarıyla örtüşmektedir.

4. Yöntem

İletişim Fakültelerindeki radyo televizyon ve sinema bölümlerinde okutulan uygulamalı derslerin sorunlarının tespit edilmeye çalışıldığı bu araştırmada, ‘tarama modeli’ kullanılmıştır. Ayrıca iletişim fakültelerinin fiziki ve teknik alt yapılarının yeterliliği incelenmiş, radyo televizyon ve sinema bölümü ders müfredatlarının taraması yapılmıştır. Söz konusu araştırmada belirlenen amaçlara ulaşmak için nicel veri toplama tekniği kullanılmıştır. Veri elde etme sürecinde tarama çalışmasına bağlı kalınarak anket tekniği uygulanmıştır. Neuman (2010), tarama araştırmasından bahsederken aynı soruları yanıtlayan çok sayıda yanıtlayıcı örnekleri içerisinde barındırdığını ifade eder. Farklı değişkenler arasındaki bağı anlayabilmek için istatistik tekniklerin ölçümünü önerir (Neuman, 2010: 400). Bu kapsamda araştırma sorularının oluşturulmasının ardından anket soruları hazırlanmıştır.

4.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında RTS anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Çalışmanın yapıldığı tarih itibarıyla devlet üniversitelerindeki iletişim fakülteleri bünyesinde 24 tane radyo televizyon ve sinema bölümü bulunmaktadır. Ancak bunlardan 8’i henüz yeni kurulmuş ya da mezun vermediği tespit edilmiştir. Örneklem evreni tam olarak yansıtabilmesi için bir sınırlamaya gidilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 111). Bu çerçevede, aktif olarak

eğitim-öğretim faaliyetine devam eden, mezun veren 16 İletişim Fakültesi RTS bölümü çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının; cinsiyeti, yaşı, çalıştığı üniversite gibi bilgiler aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir. Anket formlarında yer alan sorular, Karakoç ve Taydaş'ın 2014 yılında Radyo Televizyon Sinema eğitimi üzerine yaptığı çalışma ve Kavuran'ın 2002 yılında Resim-iş Öğretmenliği programları hakkında yaptığı incelemeler dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Tablo 3: Cinsiyete Göre Dağılım

Cinsiyet	Sayı (N)	Yüzde (%)
Kadın	58	41,4
Erkek	82	58,6
Toplam	140	100,0

Tablo 3'de cinsiyet dağılımına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Tabloya göre, öğretim elemanlarının; % 41,4'ü kadın, % 58,6'sı erkektir. Bu verilere göre anket çalışmasına katılan öğretim elemanlarının çoğunluğunu erkek öğretim elemanları oluşturmaktadır.

Tablo 4: Yaş Grubuna Göre Dağılım

Yaş	Sayı (N)	Yüzde (%)
26- 31 arası	37	26,4
32-37	56	40,0
38-43	43	30,7
44-49	3	2,1
50 ve üstü	1	0,7
Toplam	140	100,0

Tablo 4'de yaş grubuna ilişkin bilgiler yer almaktadır. Öğretim elemanlarının; % 40'ı 32-37 yaş grubunda, % 30,7'si 38-43 yaş grubunda ve % 26,4 ise 26-31 yaş grubunda yer almaktadır. Bu verilere göre öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğu 32 ile 37 yaş gurubu arasında bulunmaktadır.

Tablo 5: Akademik Unvana Göre Dağılım

Akademik Kariyer	Sayı (N)	Yüzde (%)
Profesör	11	7,9
Doçent	10	7,1
Yardımcı Doçent	35	25,0
Öğretim Görevlisi	19	13,6
Araştırma Görevlisi	61	43,6
Uzman	2	1,4
Okutman	2	1,4
Toplam	140	100,0

Tablo 5'de akademik unvanlara ilişkin bilgiler aktarılmıştır. Buna göre öğretim elemanlarının % 7,9'u profesör, % 7,1'i doçent, % 25,0'ı yardımcı doçent, % 13,6'sı öğretim görevlisi, % 43,6 Araştırma görevlisi, öğretim elemanlarından uzman ve okutmanların oranı ise % 1,4 ile eşit sayıda ve çoğunluktadır. Tablo 5'e bakarak öğretim elemanlarının yarıya yakını araştırma görevlileri iken, uzman ve okutmanlar sayıca en az olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Görev Yapılan Üniversitelere Göre Dağılım

Çalıştığı Üniversite	Sayı (N)	Yüzde (%)
Akdeniz Üniversitesi	8	5,7
Ankara Üniversitesi	10	7,1
Adnan Menderes Üniversitesi	7	5,0
Atatürk Üniversitesi	13	9,3
Ege Üniversitesi	9	6,4
Erciyes Üniversitesi	10	7,1
Gazi Üniversitesi	10	7,1
Fırat Üniversitesi	8	5,7
İstanbul Üniversitesi	12	8,6
Kastamonu Üniversitesi	5	3,6
Kocaeli Üniversitesi	11	7,9
Marmara Üniversitesi	10	7,1
Onsekiz Mart Üniversitesi	1	0,7
Mersin Üniversitesi	6	4,3
Çukurova Üniversitesi	7	5,0
Selçuk Üniversitesi	13	9,3
Toplam	140	100,0

Tablo 6’da öğretim elemanlarının görev yaptıkları üniversitelere ilişkin bilgiler aktarılmıştır. Buna göre görev yapılan üniversite ve dağılımları şu şekildedir: % 5,7’si Akdeniz Üniversitesi, % 7,1’i Ankara Üniversitesi, % 5,0’ı Adnan Menderes Üniversitesi, % 9,3’ü Atatürk Üniversitesi, % 6,4’ü. Gazi ve Erciyes Üniversiteleri % 7,1’i, Ege Üniversitesi % 6,4’ü, Fırat Üniversitesi, % 8,6’sı İstanbul Üniversitesi, % 3,6’sı Kastamonu Üniversitesi, % 7,9 Kocaeli Üniversitesi, % 7,1’i Marmara Üniversitesi, % 0,7’si On sekiz Mart Üniversitesi, % 4,3’ü Mersin Üniversitesi, % 5,0’ı Çukurova Üniversitesi, % 9,3’ü Selçuk Üniversitesinde çalışmaktadır.

4.2. Veriler ve Toplanması

Bu çalışmada, ilk olarak tarama modeli kullanılmış ardından anket yapılmıştır. Araştırmanın detaylı incelenmesi, güvenilirlik ve geçerlik için İletişim Fakültelerindeki RTS bölümünde görev yapan akademik personellerin görüşleri alınmıştır. Mesleki derslerin uygulanabilme seviyeleri, saatleri ve içeriklerinin yeterlilik düzeyleri anket sorularında tespit edilmeye çalışılmıştır. RTS bölümlerinde görev yapan öğretim elemanları üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmada, 140 öğretim elemanı katılım sağlamış ve % 70 kullanılabilir veri elde edilmiştir. Ayrıca araştırma yüksek lisans tezinden üretildiği için çalışma yapılmadan önce gerekli etik kurul izinleri 2018 yılında alınmıştır.

4.3. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada, Radyo Televizyon ve Sinema bölümlerinin lisans düzeydeki ders müfredatları incelenerek, pratik derslerin uygulanabilme düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda; RTS bölümlerinin lisans düzeydeki ders müfredatlarının taranması ve ilgili bölümde görev yapan öğretim elemanlarının, ders müfredatları hakkındaki düşüncelerinin yansıtılması açısından önemli görülmektedir. Literatür taraması yapıldığında iletişim eğitimi ile ilgili çok sayıda çalışmanın olduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışmada farklı olarak, ders müfredatları analizi ve Radyo Televizyon ve Sinema bölümünde görev yapan öğretim elemanlarıyla mesleki derslerin uygulanabilme seviyeleri üzerine anket yapılmıştır. Ayrıca öğretim elemanlarının RTS anabilim dalında okutulan mesleki derslerin uygulanabilme seviyeleri, saatleri ve içeriklerine ilişkin görüşler;

Hizmet süresi ve akademik kariyerlerine göre değişmekte midir? gibi soruların yanıtları aranmıştır.

Araştırmacılar çalışma yaptıkları konunun sınırlılıkları hakkında bilgi sahibi olmalıdırlar (Creswell, 2009). Bu çalışmada da sonuçları etkileyecek yönde çeşitli sınırlılıklar mevcuttur. Her çalışma gibi zaman sıkıntısı bu çalışmada da mevcuttur. Araştırma, 2017-2018 eğitim, öğretim yılına kadar mezun vermiş İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema bölümlerinde görev yapan öğretim elemanlarının görüşleri ile sınırlıdır. Ayrıca araştırmada mesleki derslerin saat, içerik ve içeriklerinin uygulanabilme seviyeleri incelenmiş, ‘Haber Toplama ve Yazma, Kamera ve Işık, Fotoğrafçılık’ derslerinin uygulanabilme düzeylerinin diğer derslere göre daha düşük seviyede olduğu görülmüştür. Bu kapsamda araştırma yukarıdaki dersler özelinde sınırlandırılmıştır.

Araştırmada alt kısımda yer alan sorulardan hareket edilmiştir.

- 1: İletişim Fakültelerinin fiziki ve teknik alt yapıları, bünyesinde kurulan Radyo Televizyon ve Sinema bölümlerinin eğitimi için yeterince uygun mu?
- 2: RTS bölümlerinin ‘seçmeli-zorunlu, uygulamalı - teorik’ ders müfredatları arasında bir uyumluluk var mı?
- 3: RTS bölümlerindeki mesleki derslerin uygulanabilme düzeyleri ne seviyede?
- 4: ‘Haber Toplama ve Yazma, Kamera ve Işık, Fotoğrafçılık’ gibi derslerin uygulanabilme düzeyleri diğer mesleki derslere göre neden daha çok yetersiz?
- 5: İletişim Fakültelerinin alt yapı olanakları ile RTS bölümlerinin mesleki derslerinin ‘teorik ve pratik’ dağılımları arasında bir ilişki mevcut mu?

5. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, RTS anabilim dalında uygulamalı ders olarak müfredatta yer alan derslerin uygulanabilme olanaklarını tespit etmek amacıyla iletişim fakültelerinin fiziki ve teknik alt yapıları sorgulanmıştır. Ardından uygulanabilme düzeyinin diğer derslere göre çok yetersiz olduğu tespit edilen ‘Haber Toplama ve Yazma, Kamera ve Işık, Fotoğrafçılık’ gibi mesleki derslerin uygulanabilme seviyelerine ilişkin görüşler aktarılmıştır.

Tablo 7: Uygulama Alanları İle İlgili Görüşler

Radyo Tv Sinema Uygulama Alanı	Sayı (N)	Yüzde (%)
Var ve yeterli	34	24,3
Var ancak yetersiz	91	65,0
Yok ve ihtiyaç duymuyor	4	2,9
Yok ve ihtiyaç duyuyor	11	7,9
Toplam	140	100,0

Tablo 7’de RTS bölümlerindeki uygulama alanları sorgulanmıştır. Buna göre öğretim elemanlarının; % 24,3’ü radyo televizyon sinema bölümü uygulama alanlarının var ve yeterli, % 65,0’ı var ancak yetersiz, % 2,9’u yok ve ihtiyaç duymuyorum ve % 7,9’u ise yok ve ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Bu bilgilere göre bazı radyo televizyon sinema programlarına ait uygulama alanı olmayan ve ihtiyaç duyanların oranı % 72,9 ile büyük çoğunluktadır. Bulgu, Altun’un (2005), iletişim fakültelerinin çağın ve medya sektörünün ihtiyaçlarına göre iletişimci yetiştirebilmesi için lisans eğitiminde uygulama alanlarının gerekli olduğu ancak bu konuda büyük sıkıntılar yaşandığı şeklinde belirlediği sonucu bu yorumu desteklemektedir.

Tablo 8: Fiziki Mekanlara İlişkin Görüşler

Fiziki Mekân	Sayı (N)	Yüzde (%)
Çok yeterli	--	--
Yeterli	57	40,7
Yetersiz	74	52,9
Çok yetersiz	9	6,4
Toplam	140	100,0

Tablo 8’de fiziki mekânlara ilişkin bilgiler yer almaktadır. Buna göre, öğretim elemanlarının; % 40,7’si yeterli, % 52,9’u yetersiz, % 6,4’ü çok yetersiz görmektedir. Ayrıca fiziksel mekânın çok yeterli olduğunu söyleyen olmamıştır. Bu verilere dayanarak iletişim fakültesinin radyo televizyon sinema bölümünde fiziksel mekânın yetersiz ve çok yetersiz olduğunu söyleyenlerin oranı % 59,3 gibi bir çoğunluğu oluşturmaktadır. Bulgu, Karakoç ve Taydaş’ın (2014) Türkiye’deki İletişim Fakültelerindeki Radyo Televizyon ve Sinema Eğitimi üzerine yaptığı çalışmada; radyo televizyon sinema bölümünde uygulama derslerini yürütecek fiziksel mekânların yetersiz olduğunu saptaması bu çalışmayı desteklemektedir.

Tablo 9: Teknik Desteğe İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Teknik Destek	Sayı (N)	Yüzde (%)
Çok yeterli	--	--
Yeterli	41	29,3
Yetersiz	88	62,9
Çok yetersiz	11	7,9
Toplam	140	100,0

Tablo 9’da teknik desteğe ilişkin bilgiler yer almaktadır. Buna göre, öğretim elemanlarının; % 29,3’ü yeterli, % 62,9’u yetersiz, % 7,9’u ise radyo televizyon sinema bölümünün teknik açıdan çok yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca teknik desteğin çok yeterli olduğunu söyleyen olmamıştır. Bu verilere dayanarak iletişim fakültesinin radyo televizyon sinema bölümünde teknik desteğin yetersiz ve çok yetersiz olduğunu söyleyenlerin oranı % 70,8 gibi büyük bir çoğunluktur. Bulgu, Nizam ve Bağcı’nın (2016), ders müfredatları anlamında iletişim fakültelerine çok iş düştüğünü, fakültelerin döneme ayak uydurmak için gerekli teknik imkânların sunulması gerektiği vurgusu bu yorumu desteklemektedir.

Tablo 10: Kamera ve Işık Dersinin Uygulanabilme Düzeyi

Kamera ve Işık	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yeterli	3	1,3
Yeterli	97	69,4
Yetersiz	31	23,9
Çok yetersiz	4	2,6
Fikrim Yok	5	2,8
Toplam	140	100,0
İçerik		
Çok yeterli	2	1,2
Yeterli	78	57,1
Yetersiz	51	34,4
Çok yetersiz	5	3,7
Fikrim Yok	4	3,6
Toplam	140	100,0
Uygulanabilme Seviyesi		
Çok yeterli	--	--
Yeterli	17	11,8
Yetersiz	106	75,3
Çok yetersiz	11	7,7
Fikrim Yok	6	5,2
Toplam	140	100,0

Tablo 10’da ‘kamera ve ışık’ dersine ilişkin görüşler aktarılmıştır. Öğretim elemanlarının % 83’ü bu dersin uygulanabilme düzeyini yetersiz ve çok yetersiz, % 11,8’i yeterli olduğunu düşünmektedir. Dersin içeriğinin değerlendirilmesinde ise öğretim elemanlarının , %58,3’ünün yeterli, %38,1’inin yetersiz olduğunu düşündüğü görülmektedir. Saat düzeyinde ise, yeterli ve çok yeterli olarak düşünenlerin oranının % 70’in üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen bulgular çerçevesinde öğretim elemanları, ‘kamera ve ışık’ dersinin uygulanabilme seviyesini yetersiz ve çok yetersiz görürken, dersin içerik ve saat düzeylerinin yeterli olduğu görüşündedirler. Bulgu, Varol’un (2004), iletişim fakültesinde verilen eğitimler üzerine yaptığı araştırmada, ilgili bölümde okuyan öğrencilerin mesleki gelişimleri için uygulamalı derslerin önemli olduğu ve gerekli olduğu yönündeki önerisini destekler mahiyettedir.

Tablo 11: Haber Toplama- Yazma Dersinin Uygulanabilme Düzeyi

Haber Toplama- Yazma	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yeterli	5	4,5
Yeterli	98	70,3
Yetersiz	25	17,2
Çok yetersiz	4	2,8
Fikrim Yok	8	5,2
Toplam	140	100,0
İçerik		
Çok yeterli	4	2,9
Yeterli	80	56,6
Yetersiz	48	33,8
Çok yetersiz	3	2,3
Fikrim Yok	5	4,5
Toplam	140	100,0
Uygulanabilme Seviyesi		
Çok yeterli	2	1,4
Yeterli	30	20,7
Yetersiz	86	62,1
Çok yetersiz	15	10,0
Fikrim Yok	7	5,7
Toplam	140	100,0

Tablo 11’de ‘haber’ dersine ilişkin görüşler aktarılmıştır. Öğretim elemanlarının % 72,2’si bu dersin uygulanabilme düzeyini yetersiz ve çok yetersiz, % 22,1’i yeterli görmüştür. Haber dersinin içerik düzeyinin sorgulandığı bir başka veride ise öğretim elemanlarının % 20’si dersin içeriğinin yetersiz, % 59,5’i çok yeterli ve yeterli olduğunu düşündüğü anlaşılmaktadır. Saat düzeyinde ise, yeterli ve çok yeterli olarak düşünenlerin oranının % 74,8 olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular çerçevesinde öğretim elemanları, ‘haber’ dersinin uygulanabilme seviyesini yetersiz görürken, dersin içerik ve saat düzeylerinin yeterli olduğu görüşündedirler. Bulgu, Karakoç ve Taydaş’ın (2014), radyo televizyon sinema anabilim dallarında mesleki derslerin yeterince olmadığı ve bu derslerin uygulanabilmesi için fakülte olanaklarının sınırlı olduğu yönündeki tespiti ile uyduğu görülmektedir.

Tablo 12: Fotoğrafçılık Dersinin Uygulanabilme Düzeyi

Fotoğrafçılık	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yeterli	7	5,0
Yeterli	97	69,3
Yetersiz	21	15,0
Çok yetersiz	7	5,0
Fikrim Yok	8	5,7
Toplam	140	100,0
İçerik		
Çok yeterli	2	1,4
Yeterli	85	60,7
Yetersiz	39	27,9
Çok yetersiz	6	4,3
Fikrim Yok	8	5,7
Toplam	140	100,0
Uygulanabilme Seviyesi		
Çok yeterli	--	--
Yeterli	28	20,0
Yetersiz	92	65,7
Çok yetersiz	11	7,9
Fikrim Yok	9	6,4
Toplam	140	100,0

Tablo 12’de ‘fotoğrafçılık’ dersine ilişkin görüşler aktarılmıştır. Öğretim elemanlarının % 70 ve üzeri bu dersin uygulanabilme düzeyini yetersiz ve çok yetersiz, % 20’si yeterli olduğunu düşünmektedir. Dersin içerik seviyesinin ise, öğretim elemanlarının, % 62,1’i yeterli, %32,2’sinin yetersiz olduğunu düşündüğü görülmektedir. Saat düzeyinde ise, yeterli ve çok yeterli olarak düşünenlerin oranının % 74’ün üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen bulgulara dayanarak öğretim elemanları, ‘fotoğrafçılık’ dersinin uygulanabilme seviyesini yetersiz ve çok yetersiz görürken, dersin içerik ve saat düzeylerinin yeterli olduğu görüşündedirler. Bulgu, Nizam ve Bağcı’nın (2016), Fırat ve Erciyes üniversitelerinde okuyan iletişim öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmada; öğrenciler, sektöre daha donanımlı hazırlanabilmek amacıyla derslerin daha çok uygulamaya yönelik olmasını ve uygulama birimlerinin daha aktif kullanılmasını istedikleri yönündeki önerilerini doğrular niteliktedir.

Çalışmanın bu kısmında, İletişim Fakülteleri RTS anabilim dalında uygulanan mesleki derslerden ‘haber toplama ve yazma, kamera ve ışık, fotoğrafçılık’ gibi derslerin uygulanabilme seviyesi, saat ve içerik yeterlilik düzeyi ile öğretim elemanlarının hizmet süreleri ve akademik kariyerleri arasında bir değişkenin olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 13: Hizmet Süresi Değişkenine Göre Kamera ve Işık Dersine İlişkin Görüşler

Kamera ve Işık	1-5 yıl		6-11 yıl		12-17 yıl		18-23 yıl		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat										
Yeterli	15	42,5	25	46,7	29	48,5	30	51,3	99	72,3
Yetersiz	9	21,3	12	23,8	14	25,6	2	4,5	37	27,7
Toplam	24	100,0	37	100,0	43	100,0	32	100,0	136	100
P>0.03 P= 0.255 X²= 0.185 Sd= 2										
İçerik										
Yeterli	13	44,3	16	47,5	28	52,4	24	49,4	81	71,6
Yetersiz	9	21,3	12	23,8	14	25,6	2	4,5	37	28,4
Toplam	24	100,0	37	100,0	43	100,0	32	100,0	128	100
P>0.03 P= 0.654 X²= 0.026 Sd= 2										
Uygulanabilme Seviyesi										
Yeterli	4	18,3	5	19,7	7	21,5	3	17,6	19	21,4
Yetersiz	29	38,6	35	43,2	28	38,5	22	31,2	114	78,6
Toplam	33	100,0	40	100,0	35	100,0	25	100,0	133	100
P>0.03 P= 0.578 X²= 0.211 Sd=2										

Tablo 13’de ‘kamera ve ışık’ dersine ilişkin değişkenler gösterilmektedir. Buna göre, kamera ve ışık dersinin uygulanabilme seviyesi olarak hizmet süresi 18-23 yıl olanların ise % 31,2’si, 12-17 yıl olanların % 38,5’i, 6-11 yıl olanların % 43,2’si, 1-5 yıl arası hizmet süresi olanların %38,6’sı yetersiz gördüğü görülmektedir. Bu dersin içeriğini 12-17 arası hizmet süresi olanların % 25,6’sı 18-23 olanların ise % 4,5’i yetersiz. Saat olarak ise, 1-5 yıl arası hizmet süresi olanların % 42,5’i, 6-11 yıl arası hizmet süresi olanların % 46,7’si yeterli görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarında hizmet süreleri arasında 0.03 anlamlılık açısından bir farklılığın görülmediği anlaşılmaktadır. Bu sonuçlardan hareket ederek, kamera ve ışık dersinin içeriğini, içeriğin uygulanabilme seviyesini yetersiz gören ‘öğretim elemanlarının’ çoğunlukta yer aldığı belirtilebilir.

Tablo 14: Hizmet Süresi Değişkenine Göre Haber Toplama-Yazma Dersine İlişkin Görüşler

Haber T.Y	1-5 yıl		6-11 yıl		12-17 yıl		18-23 yıl		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat										
Yeterli	19	24,6	26	29,2	28	31,5	32	37,4	105	76,8
Yetersiz	5	21,3	11	23,8	6	25,6	6	4,5	28	23,2
Toplam	24	100,0	37	100,0	34	100,0	38	100,0	133	100
P>0.03 P= 0.865 X²= 0.564 Sd= 2										
İçerik										
Yeterli	12	31,3	17	34,6	21	36,1	33	40,8	83	71,7
Yetersiz	10	26,5	15	29,7	17	31,4	8	24,9	50	28,3
Toplam	22	100,0	32	100,0	38	100,0	41	100,0	133	100
P>0.03 P= 0.326 X²= 1.687 Sd=2										
Uygulanabilme Düzeyi										
Yeterli	8	17,4	5	15,3	9	18,6	10	20,2	31	25,4
Yetersiz	23	40,5	32	47,5	26	42,8	20	39,2	101	74,6
Toplam	31	100,0	37	100,0	35	100,0	30	100,0	132	100
P>0.03 P= 0.316 X²= 2.546 Sd=2										

Tablo 14’de ‘haber’ dersine ilişkin değişkenler gösterilmektedir. Buna göre, haber dersinin uygulanabilme seviyesi olarak hizmet süresi 12-17 arası olanların % 29,7’si, 18-23 olanların ise % 31,4’ü yetersiz görürken, 1-5 yıl arası hizmet süresi olanların % 24,6’sı, 6-11 yıl arası hizmet süresi olanların % 29,2’si saat olarak yeterli görmektedir. Bu dersin içeriğini 12-17 arası hizmet süresi olanların % 29,7’si, 18-23 olanların ise % 31,4’ü yetersiz görmüştür Kay kare (X^2) sonuçlarında hizmet süreleri arasında 0.03 anlamlılık açısından bir farklılığın görülmediği anlaşılmaktadır. Bu sonuçlardan hareket ederek, haber dersinin saat ve içerik kısmını yeterli, içeriğini uygulayabilme seviyesini ise yetersiz gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Tablo 15: Hizmet Süresi Değişkenine Göre Fotoğrafçılık Dersine İlişkin Görüşler

Fotoğrafçılık	1-5 yıl		6-11 yıl		12-17 yıl		18-23 yıl		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat										
Yeterli	13	38,5	22	42,8	34	44,6	35	45,2	104	80,2
Yetersiz	7	21,3	10	23,8	8	25,6	7	4,5	28	19,8
Toplam	20	100,0	32	100,0	44	100,0	42	100,0	136	100
P>0.03 P= 1.215 X²= 0.612 Sd=2										
İçerik										
Yeterli	17	44,3	14	47,5	25	52,4	28	49,4	87	74,5
Yetersiz	12	21,3	15	23,8	21	25,6	6	4,5	45	25,5
Toplam	29	100,0	29	100,0	46	100,0	34	100,0	131	100
P>0.03 P= 0.958 X²= 2.045 Sd=2										
Uygulanabilme Seviyesi										
Yeterli	3	18,3	4	19,7	6	21,5	5	17,6	28	15,3
Yetersiz	31	39,6	34	44,2	29	37,5	25	38,3	103	84,7
Toplam	33	100,0	40	100,0	35	100,0	25	100,0	137	100
P>0.03 P= 3.125 X²= 0.164 Sd=2										

Tablo 15’de ‘fotoğrafçılık’ dersine ilişkin değişkenler gösterilmektedir. Buna göre, fotoğrafçılık dersini saat olarak 1-5 yıl arası hizmet süresi olanların % 38,5’i, 6-11 yıl arası hizmet süresi bulunanların % 42,8’i yeterli görürken, bu dersin içeriğini 12-17 arası hizmet süresi olanların % 25,6’sı 18-23 olanların ise % 11,5’i yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme seviyesini ise 1-5 yıl arası hizmet süresi olanların % 39,6’sı, % 6-11 yıl olanların % 44,2’si, 12-17 yıl olanların % 37,5’i, 18-23 yıl olanların ise % 38,3’ü yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarında hizmet süreleri arasında 0.03 anlamlılık açısından bir farklılığın görülmediği anlaşılmaktadır. Bu sonuçlardan hareket ederek, fotoğrafçılık dersinin içeriğini uygulayabilme seviyesini yetersiz gören ‘öğretim elemanlarının’ büyük çoğunlukta yer aldığı söylenebilir.

Tablo 16: Akademik Kariyer Değişkenine Göre Kamera ve Işık Dersine İlişkin Görüşler

Kamera ve Işık	Öğretim Üyeleri		Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yeterli	45	39,5	54	44,3	99	72,3
Yetersiz	27	28,6	10	29,7	37	27,7
Toplam	72	100.0	64	100.0	136	100.0
	P>0.03	P= 0.562	X²= 0.125	Sd=2		
İçerik						
Yeterli	40	35,4	41	39,6	81	71,6
Yetersiz	25	38,1	29	34,5	54	28,4
Toplam	65	100.0	70	100.0	135	100.0
	P>0.03	P= 0.362	X²= 0.645	Sd=2		
Uygulanabilme Seviyesi						
Yeterli	11	22,4	8	18,6	19	21,4
Yetersiz	44	39,8	70	52,4	114	78,6
Toplam	55	100.0	78	100.0	133	100.0
	P>0.03	P= 0.132	X²= 2.236	Sd=2		

Tablo 16’da kamera ve ışık dersinin akademik kariyer ile dersin uygulanabilme düzeylerine ilişkin değişkenler gösterilmektedir. Buna göre, kamera ve ışık dersini saat olarak öğretim üyelerinin % 39,5’i, öğretim elemanlarının % 44,3’ü yeterli görürken, bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin % 35,4’ü yeterli, % 38,1’i yetersiz, öğretim elemanlarının % 39,6’sı yeterli, % 34,5’i yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin % 39,8’i, öğretim elemanlarının % 52,4’ü yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarında hizmet süreleri arasında 0.03 anlamlılık açısından bir farklılığın görülmediği anlaşılmaktadır. Bu sonuçlardan hareket ederek, kamera ve ışık dersinin içeriğini uygulayabilme seviyesini yetersiz gören ‘öğretim elemanlarının’ sayıca fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 17: Akademik Kariyer Değişkenine Göre Haber Toplama-Yazma Dersine İlişkin Görüşler

Haber Toplama- Yazma	Öğretim Üyeleri		Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yeterli	48	31,4	58	34,7	106	74,8
Yetersiz	14	32,6	15	29,2	29	25,2
Toplam	62	100.0	73	100.0	135	100.0
	P>0.03	P= 0.125	X²= 0.345	Sd=2		
İçerik						
Yeterli	43	30,3	59	35,8	103	73,6
Yetersiz	20	32,7	16	32,2	34	27,4
Toplam	63	100.0	75	100.0	137	100.0
	P>0.03	P= 0.352	X²= 1.362	Sd=2		
Uygulanabilme Seviyesi						
Yeterli	14	21,1	21	23,5	35	27,6
Yetersiz	49	43,7	51	48,6	100	72,4
Toplam	63	100.0	74	100.0	135	100.0
	P>0.03	P= 0.625	X²= 2.123	Sd=2		

Tablo 17’de haber dersinin akademik kariyer ile dersin uygulanabilme düzeylerine ilişkin değişkenler gösterilmektedir. Buna göre, haber dersini saat olarak öğretim üyelerinin % 31,4’ü, öğretim elemanlarının % 34,7’si yeterli görürken, bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin % 30,3’ü yeterli, % 32,7’si yetersiz, öğretim elemanlarının % 35,8’i yeterli, % 32,2’si yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin % 43,7’si, öğretim elemanlarının % 48,6’sı yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarında hizmet süreleri arasında 0.03 anlamlılık açısından bir farklılığın görülmediği anlaşılmaktadır. Bu sonuçlardan hareket ederek, haber dersini içeriğin uygulanabilmesi anlamında yetersiz, saat ve içerik olarak yeterli gördükleri anlaşılmıştır.

Tablo 18: Akademik Kariyer Değişkenine Göre Fotoğrafçılık Dersine İlişkin Görüşler

Fotoğrafçılık	Öğretim Üyeleri		Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yeterli	50	34,6	48	38,4	98	73,2
Yetersiz	17	32,7	22	30,7	39	26,8
Toplam	67	100.0	70	100.0	137	100.0
	P>0.03	P= 0.265	X²= 1.356	Sd=2		
İçerik						
Yeterli	41	36,5	40	32,6	81	67,4
Yetersiz	23	35,4	35	41,5	58	32,6
Toplam	64	100.0	75	100.0	139	100.0
	P>0.03	P= 0.213	X²= 0.512	Sd=2		
Uygulanabilme Seviyesi						
Yeterli	15	29,4	12	18,6	27	15,3
Yetersiz	52	38,8	58	56,4	110	84,7
Toplam	67	100.0	74	100.0	141	100.0
	P>0.03	P= 0.362	X²= 2.123	Sd=2		

Tablo 18’de fotoğrafçılık dersinin akademik kariyer ile dersin uygulanabilme düzeylerine ilişkin değişkenler gösterilmektedir. Buna göre, fotoğrafçılık dersini saat olarak öğretim üyelerinin % 34,6’sı, öğretim elemanlarının % 38,4’ü yeterli görürken, bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin % 36,5’i yeterli, % 35,4’ü yetersiz, öğretim elemanlarının % 32,6’sı yeterli, % 41,5’i yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme seviyesi ise öğretim üyelerinin % 38,8’i, öğretim elemanlarının % 56,4’ü yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarında hizmet süreleri arasında 0.03 anlamlılık açısından bir farklılığın görülmediği anlaşılmaktadır. Bu sonuçlardan hareket ederek, fotoğrafçılık dersinin saat ve içerik olarak yeterli, içeriğin uygulanabilme düzeyini ise yetersiz gören öğretim elemanlarının sayıca fazla olduğu söylenebilmektedir.

6. Sonuç ve Değerlendirme

Araştırmanın bu kısmında, çalışmanın amaçlarında yer alan denencelerden hareket ederek bulgulara ve yorumda elde edilen sonuçlara değinilmiştir. İletişim Fakültelerinin Radyo Televizyon ve Sinema Anabilim Dallarında okutulan müfredatlar incelenmiş, ‘seçmeli-zorunlu- pratik-teorik’ ders saatleri analiz edilmiştir. Söz konusu bu çalışmada ayrıca öğretim elemanlarının ilgili bölümde yer alan mesleki derslerin içeriği, saati ve uygulanabilme boyutuna ilişkin düşünceleri aktarılmıştır.

Devlet üniversiteleri bünyesinde kurulan İletişim Fakültelerinin evren olarak kabul edildiği çalışmada, Radyo Televizyon ve Sinema Anabilim Dallarının müfredatlarında yer alan teorik ve uygulamalı dersler

taranmıştır. İnceleme sonucunda bazı üniversitelerin ders müfredatlarında uygulamalı derslerin olmadığı ya da çok az olduğu saptanmıştır. Nizam ve Bağcı (2016), iletişim fakültelerinin uygulama birimleri üzerine yaptıkları araştırmada, bazı fakültelerin pratik derslerini yürütebilecek alt yapılarının yeterli olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Elde edilen bulgu, bu çalışmanın sonuçlarıyla örtüştüğü görülmektedir. Altay ve Kavuran (2019), İletişim Fakültelerinin RTS bölümlerinin ders müfredatlarını inceledikleri başka bir çalışmada, mesleki derslerin uygulanabilme düzeylerinin çoğunlukla yetersiz olduğunu tespit etmişlerdir. 2021 yılında yeniden revize edilen ders müfredatlarında Radyo Televizyon ve Sinema Anabilim Dallarının bazılarında seçmeli derslerin hiç olmadığı ve zorunlu derslerin ise %60 ve üzeri olduğu görülmüştür.

Branş derslerin yeterince uygulanamamasında ortaya konan diğer bir varsayım ise iletişim fakültelerinin alt yapılarının yetersiz olduğu yönündeydi. Öğretim elemanları anket sorularında, Radyo Televizyon ve Sinema bölümlerinde yer alan mesleki derslerin uygulanabilme düzeyinin düşük olmasını, İletişim Fakültelerinin alt yapılarının teknik ve fiziki açıdan yetersiz ve çok yetersiz olmasına bağladıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu kapsamda örneklemimizi oluşturan ‘Kamera ve Işık, Haber Toplama Yazma, Fotoğrafçılık’ derslerinin içeriği ve bu içeriğin uygulanabilme oranının çok yetersiz, sadece saat olarak yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmanın bulgularından hareket ederek bir değerlendirme yapılmış ve şu önerilerde bulunulmuştur:

Radyo Televizyon ve Sinema Anabilim Dallarının ders müfredatlarında mesleki derslerin çok az olduğu veya hiç olmadığı saptanmıştır. İletişim fakültesi mezunlarının potansiyel olarak medya sektöründe istihdam edileceği göz önünde bulundurulduğunda, üniversitelerdeki uygulamalı derslerin sayısı ve içeriğinin gözden geçirilmesi ve hali hazırdaki uygulamalı derslerin uygulanabilirliği ile ilgili alt yapı olanaklarının iyileştirilmesi önerilmektedir. Bunu yapabilmek için öncelikle iletişim fakültelerinin fiziki mekânları ile gerekli araç ve teçhizatın olduğu teknik imkânların artırılması gerektiği düşünülmektedir. Radyo Televizyon ve Sinema Anabilim Dallarının bazılarında seçmeli derslerin hiç olmadığı ve zorunlu derslerin ise %60 ve üzeri olduğu görülmüştür. Yaşanılan çağın beklentilerini ve teknolojik gelişmelerin seyirini dikkate alarak ders müfredatlarında seçmeli derslerin sayılarının artırılması önerilmektedir. Bu sayede öğrencilerin mesleki anlamda daha donanımlı hale gelebileceği düşünülmektedir. Ayrıca, Radyo Televizyon ve Sinema Anabilim Dallarında mesleki ders olarak müfredata konan ‘haber toplama- yazma, kamera ve ışık, fotoğrafçılık’ gibi dersler başka olmak üzere mesleki derslerin içerik ve içeriklerinin uygulanabilme düzeyini göz önünde bulundurarak yeniden düzenlenmesi gerektiği, yapılan araştırmanın bulgularından hareketle önerilmektedir.

Kaynakça

- Altay, R., Kavuran, T. (2019). İletişim Fakültelerindeki Radyo Televizyon ve Sinema Bölümlerinin Branş Derslerindeki Müfredat Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Social Mentality And Researcher Thinkers Journal*, 5(21).
- Batmaz, V. (2008). *Medyaya Düşman Yetiştiriyorum*. Karakutu Yayınları. İstanbul.
- Creswell, J.W. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (3. baskı). California: Sage Publications.
- Çelik, M. U., (2012). Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü Özelinde İletişim Fakültelerindeki Eğitime İlişkin Bir İnceleme. *H. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Gezgin, S., Türkiye’de Gazetecilik Eğitimi, (<http://www.konrad.org.tr>) adresinden alındı (Erişim Tarihi: 04.02.2018).
- Güz, N., Yanık, H., Yegen, C. (2017). İletişim Fakülteleri eğitim sistemine yönelik yeni bir yaklaşım. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 1546-1560.

- Karakoç, E., Taydaş, O. (2014). Türkiye'deki İletişim Fakültelerindeki Radyo Televizyon ve Sinema Eğitimi Üzerine Bir İnceleme. *Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*.
- Nalçaoğlu, H. (2004). İletişim Eğitimi. *Kültür ve İletişim Dergisi*, 5.
- Neuman, W. L. (2010). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nitel ve Nicel Yaklaşımlar*. Cilt. 1-2, Yayın Odası Yayınları. İstanbul.
- Nizam, F., Bağcı, C. (2016). Fırat Tv Ve Kampüs Tv Örnekleriyle İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Uygulama Birimi Olarak Üniversite Televizyonlarına Bakışı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 34.
- Özbek, M. (2000). İletişim Eğitimi Üzerine. *Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi İLEF Yıllık* 92.
- Tokgöz, O. (2003). Türkiye'de İletişim Eğitimi: Elli Yıllık Bir Geçmişin Değerlendirilmesi. *Kültür ve İletişim Dergisi*, 4.
- Varol, A., K. A. (2010). İletişim Fakültelerine Öğrenci Yerleştirmede Karşılaşılan Çelişkiler ve Çözüm Önerileri. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 24.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (5. Basım). Ankara: Seçkin Yayınları.

İnternet Kaynakları

(<http://ilef.ankara.edu.tr>). (Erişim Tarihi 10.02.2018).

(<http://ildek.org/>). (Erişim Tarihi 10.02.2020).